

Visie DOS op de stedenband Doetinchem-La Libertad na 2015 ¹

Sinds 1992 hebben Doetinchem en La Libertad in Nicaragua een stedenband. In 1990 stond Nicaragua aan het begin van een periode van wederopbouw na een lange tijd van dictatuur en burgeroorlog. In Doetinchem werd toen sterk de behoefte gevoeld een bijdrage te leveren aan de opbouw van het land. De stedenband is daarvoor een goed middel gebleken.

In de loop der jaren zijn in Doetinchem veel mensen betrokken geraakt bij de stedenband. Velen hebben meegedacht met de Libertijnen in het zoeken naar projecten en programma's ter verbetering van de leefomstandigheden en duurzame ontwikkeling op het gebied van o.a. onderwijs, economie, water en sanitatie.

De gemeenteraad heeft zich in 2011 unaniem uitgesproken voor een voortzetting van de ondersteuning aan La Libertad tot en met 2015.

De afgelopen jaren is door de gemeente Doetinchem en DOS veel geïnvesteerd in de ontwikkeling van La Libertad. Door samenwerking met het Landelijk Beraad Stedenbanden Nederland-Nicaragua (LBSNN) bedraagt de totale investering in de periode 2007 tot heden ongeveer € 550.000,-. Voor een overzicht van de diverse projecten zie bijlage.

Ook het Waterschap Rijn en IJssel heeft nauwe contacten in Nicaragua en met La Libertad. Afgeronde projecten zijn geëvalueerd en het Waterschap onderzoekt de mogelijkheden om de samenwerking met Nicaragua voort te zetten.

Tijdens het bezoek van een delegatie uit Doetinchem aan La Libertad in februari 2014 hebben we de jarenlange samenwerking (ondertussen bijna 25 jaar) geëvalueerd en gedachten ontwikkeld over de periode na 2015. In februari 2016 zijn in een bezoek aan La Libertad van een delegatie van de gemeente en het bestuur van DOS de resultaten van projecten en de situatie in La Libertad onderzocht.

Namens de stedenbandorganisatie FCJuntos in La Libertad verwoordde Sergio Lazo het in 2014 als volgt:

"Doetinchem is een deel van de geschiedenis van La Libertad. Overal in de stad en op het platteland is wel iets van Doetinchem te vinden. La Libertad is dankbaar dat Doetinchem in een moeilijke tijd voor Nicaragua hulp heeft aangeboden. Het gaat beter met Nicaragua en het gaat relatief goed met La Libertad. Met name de laatste jaren lijkt La Libertad uit een slaap ontwaakt te zijn. Er is veel meer bedrijvigheid. Huizen en wegen worden opgeknapt. La Libertad oogt fris en vrolijk. Ik schrijf dit mede toe aan de rol die de stedenband speelt. Onze ogen zijn geopend voor nieuwe mogelijkheden. In de periode 2007-2009 heeft de grote goudmijn stilgelegen. Werknemers van de mijn kregen toen 30% van hun loon doorbetaald, zodat ze konden overleven maar niet investeren. De handel in La Libertad moest toen wel zoeken naar andere oplossingen en die bleken er te zijn. Dit heeft het zelfbewustzijn van de Libertijnen versterkt.

La Libertad heeft Doetinchem in het hart gesloten en omgekeerd. Vriendschap hangt niet af van geld. We hebben een hechte en sterke vriendschapsband en die zal altijd blijven."

Namens de gemeente La Libertad voegt oud burgemeester Darwin Kauffman er aan toe:

¹ Dit document is een geactualiseerde versie van de eerder verspreide visie die als Bijlage bij de raadsmededeling van de burgemeester aan de gemeenteraad (2015-107) verspreid is.

"In de ruim 20 jaar van de stedenband hebben we geleerd dat deze samenwerking niet voor altijd is. We moeten duurzaam worden op basis van onze eigen middelen. We zijn er dankbaar voor dat jullie de eersten waren die ons ondersteund hebben en dat zullen we nooit vergeten. We hebben veel van jullie geleerd en we hopen dat de vriendschapsbanden ook na 2015 blijven bestaan. La Libertad heeft de laatste tijd een snelle groei gekend dankzij de ondersteuning van de mijn en de hulp van de stedenband. Belangrijke projecten voor de nabije toekomst zijn: een gecontroleerde vuilstortplaats, schoon drinkwater, technische opleidingen voor jongeren, verbetering van de wegen op het platteland, verbetering van de gezondheidscentra en omvorming van de landbouw naar een meer geavanceerde techniek. Ook de ontwikkeling van de toeristische sector is belangrijk voor de toekomst. Daarvoor werkt La Libertad samen met plaatselijke grotere en kleine ondernemers, met de nationale overheid en met vermogende Nicaraguanse investeerders."

Betekenis voor Doetinchem

De stedenband heeft niet alleen voor La Libertad veel betekend. Velen in Doetinchem zijn betrokken (geweest) bij het creëren van een draagvlak en het verwerven van fondsen. Men kon veel plezier beleven aan activiteiten als lesgeven, muurschilderen, het opzetten van een tentoonstelling, etc. Deze activiteiten hebben een sterk verbindend karakter en brengen inwoners met verschillende achtergrond bij elkaar. Netwerken ontstonden lokaal en nationaal. Over de grenzen van eigen gemeenschap en eigen land kijken, heeft een toegevoegde waarde voor het leven.

Op het gebied van onderwijs, water en sanitatie, woningbouw, landbouw, strategische planning, kadasterontwikkeling en gemeentelijke belastingen hebben mensen met expertise hun kennis en ervaring over kunnen brengen aan de inwoners van onze partnerstad.

Landelijk Beraad Stedenbanden Nederland-Nicaragua (LBSNN)

De laatste jaren zijn veel projecten met La Libertad financieel ondersteund door de Nederlandse overheid. De uitvoering van projecten in het kader van een meerjarige ondersteuningsregeling Caminando Juntos (2007-2015) werd inhoudelijk begeleid door LBSNN. In eerste instantie verliep de samenwerking tussen LBSNN enerzijds en de gemeente Doetinchem en DOS anderzijds constructief. De laatste tijd zijn er echter de nodige conflicten over de uitvoering en evaluatie van projecten geweest en zijn de verhoudingen ernstig bekoeld. Aangezien Caminando Juntos in de afrondingsfase zit, beëindigt dit jaar ook ons lidmaatschap van het LBSNN.

Actuele financiële situatie (juni 2016)

LBSNN is volop bezig met de afronding van de projecten Caminando Juntos. Niet alle projecten konden volledig worden uitgevoerd. DOS heeft vroegtijdig aangegeven dat de niet bestede middelen terug moeten naar de partijen die ze ingebracht hebben. Dit conform wat in de contracten tussen LBSNN, DOS en La Libertad is afgesproken. Op basis van de informatie die momenteel beschikbaar is zal dit er toe leiden dat DOS na afronden van de lopende projecten ongeveer € 30.000 in kas zal hebben. Aan het eind van 2016 zal het exacte bedrag bekend zijn.

Toekomst

We zien dat het klimaat met betrekking tot ontwikkelingshulp in de wereld verandert. Veel gehoord is de leuze: Van hulp naar handel. We zien dat het beter gaat met Nicaragua en La Libertad. Het land blijft echter kwetsbaar met een relatief jonge democratie met ernstige politieke tegenstellingen. De economie is op dit moment sterk afhankelijk van een pact met Venezuela, bepaald geen stabiel land. Nicaragua ligt in een regio met veel onveiligheid en criminaliteit. Het land is op dit moment de gunstige uitzondering. Dat wil men graag zo houden. Ook de economie van La Libertad blijft kwetsbaar met een op traditionele landbouw (veeteelt) gerichte bedrijvigheid en met een goudindustrie die over 10 tot 15 jaar verdwijnt.

Doetinchem heeft zich rond de eeuwwisseling achter de millenniumdoelen van de Verenigde Naties geschaard. Projecten in La Libertad zijn aan deze millenniumdoelen verbonden. Met de Global Goals for Sustainable Development voor 2030 wordt hier door de VN een vervolg aan gegeven.

De post-2015 ontwikkelingsagenda is gestoeld op de drie pijlers van duurzame ontwikkeling: People, Planet en Profit. Naast de sociale, economische en milieu (ecologische) dimensie is er nog een extra dimensie aan toegevoegd gericht op veiligheid en rechtsorde.

Samen met onze partners in La Libertad willen we ook daar aan deze doelen werken.

We zoeken naar een manier om als bevriende steden contact te houden zonder dat daar een grote financiële bijdrage aan gekoppeld is. Hierbij willen we niet meer investeren in grote nieuwe projecten. Door de band levend te houden, kunnen we de ontwikkelingen op het gebied van onderwijs, wonen, water en toerisme volgen en zo mogelijk een bijdrage blijven leveren, zoals we dat tot heden financieel en inhoudelijk aanzienlijk hebben gedaan. Daarnaast houden we de mogelijkheid van expertise en fysieke uitwisseling van studenten en experts. Indirect is het in stand houden van de stedenband een manier om zicht te houden op de gedane investeringen en de projecten die vorm hebben gekregen via een revolving fonds zoals het huizenproject.

Gelet op de verankering die de stedenband in La Libertad en in Doetinchem heeft en de mogelijkheden van een vriendschapsband voor contacten in de toekomst, wil DOS een lans breken voor het behoud van de stedenband tussen Doetinchem en La Libertad. Een stedenband zonder blijvende betrokkenheid van de gemeente Doetinchem is echter geen stedenband. Wij verzoeken de gemeenteraad daarom om zich uit te spreken voor behoud van de stedenband en hiermee voor duurzame vriendschappelijke contacten met La Libertad.

Om de stedenband handen en voeten te geven zullen wij als DOS activiteiten ontplooiën om te bemiddelen tussen burgers en organisaties in Doetinchem en La Libertad als het gaat om verzoeken om uitwisseling en expertise en het creëren van daarvoor benodigde fondsen. Hiernaast verzoeken we de gemeenteraad ook na 2015 jaarlijks een bijdrage beschikbaar te stellen. We denken hierbij aan een bedrag van € 10.000 jaarlijks, alsook een vorm van ambtelijke ondersteuning. Hiernaast zullen de bestaande middelen van DOS benut worden om de stedenband invulling te geven. De niet uitgegeven projectgelden willen we graag beschikbaar houden om activiteiten in La Libertad te stimuleren.

Het ligt in de rede om over drie jaar opnieuw te bezien of en zo ja hoe de stedenband langer voortgezet wordt.

Bestuur DOS, juni 2016

Bijlage: Door of met medewerking van DOS uitgevoerde projecten in La Libertad in de periode 1992–2016

Millenniumdoel 1: Het uitbannen van extreme armoede en honger

Sociaal

- Bouw van gemeenschapshuis (Casa de la Hermandad) ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van La Libertad als stad (1995 - 1998)
- Renovatie van het park en speelmateriaal voor het park (1999)
- Bijdrage aan sociaal fonds voor minst bedeeden (1999-2007)
- Activiteitenplan voor het gemeenschapshuis (2000)
- Sociale apotheek (2005)
- Maaltijdvoorziening en opvang voor arme ouderen (vanaf 2006)
- Bouw van tehuis voor bejaarden (2016)

Kinderopvang/kleuteronderwijs in parochiecentrum

- Aanbouw van een keuken (1997-1998)
- Opknappen van de speelplaats (1997-1998)
- Aanbrengen van scheidingswanden en ramen voor het gebouw (1999-2000)
- Financiering van gebruiksmateriaal (1999-2000)
- Aanbouw van een keuken (1997-1998)
- Opknappen van de speelplaats (1997-1998)
- Aanbrengen van scheidingswanden en ramen voor het gebouw (1999-2000)

Millenniumdoel 2: Het bereiken van een universele basiseducatie

Basisonderwijs

- Nieuwbouw en opknappen van schooltjes in buitengebied (1998)
- Verschaffen van didactisch materiaal (1998-2002)
- Uitrusting drumband
- Sinds 2008: Integraal programma 'Alle kinderen naar school' (millenniumdoel 2) i.s.m. lokale en nationale overheid in Nicaragua
- betere bereikbaarheid scholen
- meer schoolbankjes
- meer en beter opgeleide leerkrachten
- schoolmaaltijden voor alle kinderen
- rugzakjes met schoolmateriaal voor alle kinderen
- scholing/bewustwording voor ouders
- programma voor werkende kinderen
- Leer- en therapeutisch materiaal voor kinderen met beperking Los Pipitos (2014)

Voortgezet onderwijs

- Uitrusting drumband (1998)
- Reparatie dak (1998)
- Toiletten (1999)
- Plaatsen watertank en elektriciteitsvoorziening bij middelbare school IRCA (1999)
- Printer en kopieerapparaat voor administratie (1999)
- Inrichten van de bibliotheek (1999)
- Aanleg sportvelden (1999)
- Milieuproject (1999)
- Inrichten computerlokaal (2000-2001) In 2004 computers via Nicaraguaanse overheid
- Verschaffen van didactisch materiaal (2001)
- !0 ecotoiletten (2015)

Millenniumdoel 4,5,6: Kindersterfte tegengaan; Het tegengaan van moedersterfte; Het uitbannen van hiv/aids, malaria en andere ziekten

Gezondheidszorg

- Equipment voor het laboratorium van het gezondheidscentrum (1998-2002)
- Inrichting en equipment van de bevallingsruimte in het gezondheidscentrum (2000-2002)
- Deel van salaris laborant (2002-2007)
- Reparatie ambulance (2007)
- Ziekenhuisbed en laboratoriumtafel (2005)
- Koelkasten op zonne-energie voor gezondheidsposten buitengebied (2009)

Millenniumdoel 7: De bescherming van een duurzaam leefmilieu

Infrastructuur

- Reparatie straten en daken na orkaan Mitch (1999)
- Verschaffen van zonnepanelen voor scholen, gezondheidsposten en kerkjes in buitengebied (2002-2003)
- Bijdrage verharding verbindingsweg La Libertad met provinciehoofdstad (2008)

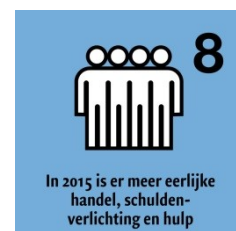
Huisvesting

- Financiering van woningbouwprogramma vanaf 2000: Bouw van 33 huizen (huurkoop) voor middenklasse La Libertad (revolving fund)
- Extra investering om programma te verduurzamen: Bouw van vijf huizen via revolving fund, zodat jaarlijks uit de inkomsten een nieuw huis gebouwd kan worden (2016)

Water

- Schoonwaterproject in buurtschap Arena Abajo
- Samen werken aan schoon water in La Libertad (2008 - 2015)
- 3 deelprojecten:
 1. Duurzaam stroomgebiedbeheer
 2. Drinkwatervoorziening
 3. Verbeteren sanitaire voorzieningen en afvalwaterlozing
- Waterputten bij 4 scholen in het landelijk gebied (2011)

Millenniumdoel 8: Het ontwikkelen van een wereldwijde samenwerking voor ontwikkeling

Economie

- Melkfabriek Coopil/ Alianza Nova (1994; installatie en scholing 1998)
- Kredietprogramma voor kleine boeren (1999)
- Oprichten coöperatie van zuivelboeren (1999)
- Duurzame veehouderij i.s.m. UNAG (1999)
- Soy Nica, microkredietprogramma voor vrouwen (1999-2002)

- Materialen voor naaiatelier bij RK-kerk (2005)
- Ontsluiten La Libertad door verharding van verbindingsweg met provinciehoofdstad Juigalpa (2008)
- Programa Integral Territorial: pilotprogramma voor verbetering landbouwproducten, gekoppeld aan herbebossing (vanaf 2009); studie APEN (afgerond in 2011)
- Ontwikkeling toerisme (vanaf 2012)
- Traceability, oormerken en certificeren van koeien (vanaf 2013)
- Bijdrage aan opstarten boerenmarkt in La Libertad (2013-2015)

Beroepsonderwijs

- Campesino a Campesino, een scholingsproject waarbij kennis van boer tot boer wordt overgedragen (1997)
- Container met equipment voor technieklokaal middelbare school (2001-2002)
- Taller: werkplaats waar kansarme jongeren werken aan opdrachten en technisch onderwijs krijgen (2004)
- Duurzame beroepsopleiding voor o.a. agrarische en industriële sector (automonteur, electricien) (sinds 2011)
- Financiële ondersteuning praktijkonderwijs voor opleidingen door Escuela Oficio Municipal (sinds 2014)

Algemeen

Capaciteitsopbouw gemeentebestuur 2004-2010

- Hulp bij strategische meerjarenplanning (2002)
- Kadastervorming (2003-2004)
- Invoeren onroerend goedbelasting en afvalbelasting (2006)
- Cursus grondbeleid en sociale huisvesting (2010)

Fundación Crecemos Juntos

- Capaciteitsopbouw middels lokaal en nationaal cursusaanbod (2004-2010)
- Faciliteren uitvoerende activiteiten (2005-2015)

Culturele uitwisseling

- Delegatiebezoeken over en weer 1992 - 2016
- Muurschilderprojecten 1994 - 2015
- Bezoek leerlingen Ludger College 2000
- Fototentoonstelling in La Libertad en Doetinchem (2002 en 2003)
- Xplore-jongerenreis 2008